

У ІМЯ МІРУ І ДРУЖБЫ НАРОДАУ НЕПАРУШНЫ БРАЦКІ САЮЗ

МАНГОЛЬСКІЯ ГОСЦІ Ё МІНСКУ

З 5 па 9 красавіка 1965 года ў Польшчы з афіцыйным візітам знаходзілася партыйна-ўрадавая дэлегацыя Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. У час свайго знаходжання ў Польшчы партыйна-ўрадавая дэлегацыя Савецкага Саюза сустрэлася з жыхарамі Варшавы і Вроцлава, а таксама наведвала некаторыя прамысловыя аб'екты. Польская грамадскасць аказала савецкай дэлегацыі сардэчны прыём, выказаўшы пачуццё непарушнай дружбы, якая аб'ядноўвае народы Польшчы і Савецкага Саюза.

У ходзе візіту адбыліся перагаворы паміж партыйна-ўрадавымі дэлегацыямі ПНР і СССР. Перагаворы праходзілі ў духу поўнага ўзаемаразу-

мення і брацкай салідарнасці. У час візіту абодва бакі абмеркавалі актуальныя праблемы міжнароднай абстаноўкі. Яны поўнасцю згодны адносна мер прадзізеяння небяспецы, якая пагражае справе міру ў Еўропе ў выніку агрэсіўных крокаў заходнегерманскага імперыялізму, што ажыццяўляецца пры падтрымцы з боку некаторых заходніх дзяржаў, і асабліва ў сувязі з планамі, якія адкрылі б шлях для ядзернага ўзбраення ФРГ. Абодва бакі абмеркавалі мерапрыемствы, накіраваныя на забеспячэнне бяспекі ў Еўропе.

Бакі падпісалі на 20 гадоў Дагавор аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе, які з'яўляецца працягам польска-савецкага саюза, заключанага ў 1945 годзе. У першым артыкуле Дагавору гаворыцца: высокая дагаворная бакі, у адпаведнасці з прынцыпамі сацыялістычнага інтэрнацыяналізму, будуць умацоўваць вечную і непаруш-

ную дружбу, развіваць усебаковае супрацоўніцтва і аказваць адзін аднаму ўзаемную дапамогу на аснове раўнапраўя, павягі суверэнітэту і неўмяшання ва ўнутраныя справы другога боку.

У выпадку, калі на адзін з высокіх дагаворных бакоў будзе зроблены ўзброены напад з боку якой-небудзь дзяржавы або групы дзяржаў, гаворыцца далей у Дагаворы, то другі высокі дагаворны бок, ажыццяўляючы права на індывідуальную або калектыўную самаабарону ў адпаведнасці з артыкулам 51-м Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, неадкладна акажа яму ўсялякую дапамогу, у тым ліку і ваенную, а таксама акажа падтрымку ўсімі сродкамі, якія знаходзяцца ў яго распараджэнні.

Аб мерах, прынятых у адпаведнасці з пастановамі гэтага артыкула, высокія дагаворныя бакі даюць да ведама Савет Бяспекі і будуць дзейнічаць у духу адпаведных пастаноў Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Дагавор падпісалі па ўпаўнаважанню Прэзідыума Вярхоўнага Савета Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік Л. Брэжнеў, А. Касыгін. Па ўпаўнаважанню Дзяржаўнага Савета Польскай Народнай Рэспублікі У. Гамулка, Ю. Цыранкевіч.

***

15 красавіка Камісія па замежных справах Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей Вярхоўнага Савета СССР аднадушна рэкамендавалі Прэзідыуму Вярхоўнага Савета СССР ратыфікаваць Дагавор аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе паміж Саюзам Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік і Польскай Народнай Рэспублікай. Такое рашэнне было прынята на сумесным пасяджэнні камісій, якое адбылося 14 красавіка ў Вялікім Крамлёўскім Палацы.

14—15 красавіка сталіца Савецкай Беларусі ўспрымала партыйна-ўрадавую дэлегацыю Мангольскай Народнай Рэспублікі, якая знаходзілася ў нашай краіне з афіцыйным візітам, на чале з Першым сакратаром ЦК МНРП, Старшынёй Савета Міністраў МНР Юмжагайнам Цэдэнбалам.

У час знаходжання ў Мінску мангольскія госці наведвалі Дом-музей І з'езду РСДРП, Мінскі камвольны камбінат, дзе адбыўся мнагалюдны мітынг, прысвечаны мангола-савецкай дружбе.

Паміж кіраўнікамі кампартыі Беларусі і ўрадам рэспублікі і мангольскімі гасцямі адбыліся сяброўскія гутаркі. Цэнтральны Камітэт КП Беларусі і ўрад Беларускай ССР далі абед-

у гонар партыйна-ўрадавай дэлегацыі Мангольскай Народнай Рэспублікі.

У Маскве, у Вялікім Крамлёўскім палацы 19 красавіка адбылося падпісанне савецка-мангольскае камюніке аб знаходжанні партыйна-ўрадавай дэлегацыі Мангольскай Народнай Рэспублікі ў Савецкім Саюзе і пагадненне паміж урадамі Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік і Мангольскай Народнай Рэспублікі аб эканамічным і тэхнічным супрацоўніцтве ў 1966—1970 гадах.

НА ЗДЫМКУ: сустрэча мангольскіх сяброў на Мінскім вакзале.

Фота У.А. КИТАСА.

НАФТАВАЯ ЖАМЧУЖЫНА БЕЛАРУСІ

Новы нафтаздабываючы раён краіны ствараецца ў Беларусі. Яго «сэрца» — нафтавая жамчужына рэспублікі, Рэчыцкае месцанараджэнне. Інстытут «Украінгірнанфта» выканаў праект пробнай эксплуатацыі гэтага пакладу. Ён адобраў Дзяржаўным камітэтам нафтаздабываючай прамысловасці пры Дзяржплане СССР.

Чаму эксплуатацыя лічыцца пробнай? На гэта пытанне ка-

рэспандэнту ТАСС у Камітэце паведамілі наступнае: — Рэчыцкае месцанараджэнне — маладое. Яму не споўнілася і года. Геалагі яшчэ канчаткова не падлічылі, колькі тут у недрах зямлі нафты і газу. Невядома пакуль што таксама, якую эканамічную карысць прынесе беларускае месцанараджэнне народнай гаспадарцы. У перыяд пробнай эксплуатацыі, якая працягнец-

ца чатыры гады, намечана высветліць усе пытанні. Толькі пасля гэтага можна пачаць прамысловую здабычу «чорнага золата».

На месцанараджэнні прабураць 34 шчыліны. У перыяд пробнай эксплуатацыі тут прадугледжваецца штогод здабываць 750 тысяч тон нафты і звыш 36 мільёнаў кубічных метраў газу.

АБЕЛІСК ЛЯ ДАРОГІ...

Ля старой Саксонскай дарогі, што на захад ад польскага горада Баляславец, узвышаецца велічны манумент. На белым мармуры надпіс: «Старшы сержант Зайцаў у цяжкім баі пры фарсіраванні ракі Одэр здзейсніў героічны подзвіг: закрыў сваім целам амбразуру варожата дзота, выратаваў жыццё таварышаў, даў магчымасць паспяхова выканаць баявую задачу, наблізіў час перамогі над ворагам».

Вечная слава герою!»

Хто ж такі старшы сержант Зайцаў? Пры якіх акалічнасцях ён здзейсніў свой неўміручы подзвіг? На гэтыя пытанні мы знайшлі падрабязныя адказы ў шматлікіх запісах, документах, якія разам з асабістымі рэчамі героя

захоўваюцца ў адной з залаў Музея вялікага рускага палкаводца фельдмаршала Міхаіла Іларыёнавіча Кутузава ў польскім горадзе Баляслаўцы. Тут знаходзяцца аўтамат, каска, салдацкая кніжка, блакнот, асабістыя пісьмы героя, падрабязнае апісанне яго неўміручага подзвігу, газетныя артыкулы.

...Гэта было ў апошнія дні вайны, Фарсіраваўшы раку Одэр, войскі Савецкай Арміі завязалі бой на яе заходнім беразе. Асабліва гарачая бітва разгарэлася за чыгуначную станцыю Вербіх, што на захад ад горада Кюстрын. Гітлераўцы, адчуваючы сваю гібель, раз-пораз кідаліся ў контратакі. Станцыя некалькі разоў пераходзіла з рук у рукі.

Прасоўваючы нашых падраздзяленняў асабліва перашкаджаў флангам агнём варожы дзот. Сярод наступваючых з'явіліся параненыя і забітыя. Усё гэта бачыў воін-беларус, камсорг роты старшы сержант П. Зайцаў, які знаходзіўся ў саставе штурмавой групы. Вось і зноў салдацкі залеглі...

Тады камсамольскі ваяк схопіў звязку гранат і па-пластунску папоўз наперад. Варожы дзот ні на мінуў не змаўкаў, яго шквальны агонь не даваў падняць галавы. Не звя-

жаючы на гэта, старшы сержант Зайцаў упарта рухаўся да мэты. Фашысты заўважылі смельчачка і ўвесь агонь сканцэнтравалі на ім. Але воін-герой няўхільна набліжаўся да амбразуры.

Калі ж да фашысцкага дзота засталася каля двух дзесяткаў метраў, камсорг роты Зайцаў у адно імгненне падняўся на ўвесь рост і з воклічам: «За радзіму!» рашуча рвануўся наперад... Але герой не паспеў кінуць звязку гранат. Варожая куля прабіла яму руку. Тады ён кінуўся на варожую агнявую кропку і прудзьмі закрыў амбразуру.

Падраздзяленне пайшоў ў атаку. Чыгуначная станцыя Вербіх была назаўсёды вызвалена ад фашыстаў. Сябры беражліва паднялі на рукі цела героя і пахавалі яго з воінскай пашанай.

Старшы сержант Зайцаў паўтарыў неўміручы подзвіг Аляксандра Матросова. За праяўлены мужнасць і героізм у барацьбе з нямецка-фашысцкімі акупантамі палымянаму патрыёту нашай Радзімы, старшаму сержанту П. Зайцаву Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР пасмяротна прысвоіў высокае званне Героя Савецкага Саюза.

...Родам старшы сержант П. Зай-

цаў з вёскі Чонкі, што на Гомельшчыне. Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, яму ледзь споўнілася пятнаццаць гадоў. Юнак сваімі вачыма бачыў, як лятавалі гітлераўскія вылодкі на яго роднай зямлі. Ён дапамагаў народным месіўцам—партызанам трамці фашыстаў, а калі настаў радасны час вызвалення, то ён у ліку першых пайшоў у рады Савецкай Арміі. Вучыўся ў школе сержантаў, потым папрасіўся на фронт, у дзеючую армію. У першых жа баях вызначыўся. Пры вызваленні брацкай Польшчы праявіў мужнасць і стойкасць, за што быў прадстаўлены да ўрадавай узнагароды. Таварышы выбралі смелага воіна камсоргам роты, ва ўсім стараліся раўняцца на свайго важака.

Імя героя неўміручае! Сімвалічна яшчэ і тое, што помнік, устаноўлены ў гонар воіна-беларуса старшага сержанта Зайцава, знаходзіцца побач з помнікам, дзе пахавана сэрца вялікага рускага палкаводца М. І. Кутузава.

Сюды часта прыходзяць групы экскурсантаў, кладуць да падножжаў абеліскаў жывыя кветкі, аддаючы даніну павягі неўміручасці герояў.

І. ЦІТОУ.

- Школа па падрыхтоўцы замежных спецыялістаў на Мінскім трактарным заводзе
- Новыя машыны «Лідсельмаша»
- Савецкія спецыялісты азнаёміліся з месцам, дзе будзе збудаваны павільён Савецкага Саюза на Сусветнай выстаўцы у Манрэалі.
- Выступленне Юзэфа Цыранкевіча на мітынгу ў Асвенціме
- Спыніць агрэсіўныя дзеянні ў В'етнаме!

У гэтым годзе Брэсцкі педагагічны інстытут імя А. С. Пушкіна выпускаць больш 1000 педагогаў. НА ЗДЫМКУ: студэнты 5 курса фізмата Альбіна КАЛОДЗІЯ і Аляксандр МЕЛІШКЕВІЧ у лабараторыі спецыяльнага фізічнага практыкума. Фота Ул. Кітаса.

МАСКВА

Тут адбылося пасяджэнне прэзідыума Камітэта савецкіх жанчын у сувязі з новымі актывамі агрэсіі ўзброеных сіл ЗША ў В'етнаме. Вядомыя савецкія грамадскія і дзяржаўныя дзеячкі, прадстаўнікі прадпрыемстваў накіравалі пісьмо жанчынам ЗША. Мільёны савецкіх жанчын, гаворыцца ў гэтым пісьме, глыбока занепакоены агрэсіўнымі дзеяннямі ЗША супраць народаў Паўднёвага В'етнама, Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам і іншых дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі. У пісьме — заклік да жанчын ЗША настойліва дабівацца ад свайго ўрада спынення бруднай вайны.

МІНСК

На трактарным заводзе працуе пастаянная школа па падрыхтоўцы замежных спецыялістаў для фірм, якія гандлююць савецкімі трактарамі, сельскагаспадарчымі машынамі і дарожнай тэхнікай. Будову трактара «Беларусь», правілы яго эксплуатацыі, тэхніку рамонту ўжо вывучылі каля 120 прадстаўнікоў фірм Індыі, Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі, Бірмы і іншых краін.

ВІЦЕБСК

У Лепельскім раёне пачалося будаўніцтва магутнага тэлевізійнага рэтранслатара. Яго мачта ўзнімецца на 350 метраў. У канцы будучага года новы рэтранслатар уступіць у строй, што даць магчымасць прымаць перадачы ў радыусе да 100 кіламетраў.

НОВАПОЛАЦК

Непадалёку ад горада адкрыўся прафілакцыйны нафтаперапрацоўчага завода. На працягу года ў здарўніцы пераправяць сваё здароўе каля тысячы рабочых.

ЛІДА

На заводзе сельскагаспадарчых машын пачаўся выпуск ма-

дэрнізаваных бульбакапальнікаў «КВН-2М». За гадзіну «КВН-2М» можа ўбраць 0,4 гектара бульбы.

БАРЫСАЎ

Нельга не залюбавацца вытанчанымі з дрэва мініяцюрнымі чаркамі, графінамі, вазамі—прадукцыяй Барысаўскай фабрыкі мастацкіх вырабаў. У руках умелых майстроў кавалак звычайнай бярозы ператвараецца ў мастацкія сувеніры. Першыя ўзоры барысаўскіх сувеніраў нядаўна з'явіліся ў фірменным магазіне сталіцы Беларусі.

НАВАГРУДАК

Пры аддзеле міліцыі Навагрудскага райвыканкома створан калектыў мастацкай самадзейнасці. У яго рэпертуары—рускія і беларускія народныя песні, інтэрмедый, урыўкі з аператы «Вяселле ў Малінаўцы» і многае іншае. Добра выступаюць чытальнікі, куплетысты. Самадзейныя артысты—частыя госці ў хлебарабаў раёна. Яны пабывалі з канцэртнай групай у калгасах, выступілі перад работнікамі сельскай гаспадаркі ў раённым доме культуры.

ЛЕНІНГРАД

Першая група зімоўшчыкаў новай станцыі «Паўночны полюс-14», якую ўзначальвае вопытны палярнік Ю. Канстанцінаў, высаджана ў Цэнтральным палярным басейне, у 300 кіламетрах на поўнач ад вострава Врангеля. Ільдіна для новай станцыі была выбрана пасля працяглых пошукаў з дапамогай самалёта палярнай авіяцыі.

ЕРЭВАН

У высакагорным саўгасе «Алагез» пачаў работу народны ўніверсітэт курдаў. Яго наведвае 200 жывёлаводаў і механізатараў. Заняткі ва ўніверсітэце праводзяць супрацоўнікі Акадэміі навук Армянскай ССР, пісьменнікі і журналісты.

ДУШАНБЭ

Будаўніцтва «Завоблачнай» гідрэлектрастанцыі пачалося на Паміры, на рацэ Ванч.

Імклівыя рэкі Паміра прыцягваюць цяпер вялікую ўвагу спецыялістаў. На адной з іх — Бартанге ўжо ў гэтым годзе пачнецца будаўніцтва ГЭС «Шуджант». Дасць ток другі агрэгат самай высакагорнай у краіне ГЭС «Ак-Су», пачнецца рэканструкцыя Харогскай гідрэлектрастанцыі імя Леніна.

КЫЗЫЛ

Упершыню героі вялікага нямецкага драматурга Шыллера загаварылі на мове Тувінскай аўтаномнай рэспублікі: п'есу «Каварства і любоў» паставіў рэспубліканскі тэатр. Яшчэ тры дзесяцігоддзі назад у тувінцаў не было сваёй музыкі, драматургіі, пісьменнасці. А цяпер маленькі двухсоттысячны народ знаёміцца на роднай мове з вядомымі творамі сусветнай драматургіі. За апошнюю чвэрць стагоддзя тэатр паставіў 200 п'ес і 9 000 спектакляў.

РЫГА

Тысячы грамафонных пласцінак з запісам жывоў гаворкі Ул. І. Леніна выпушчаны нядаўна рыжскім завод «Мелодыя». Цудоўны падарунак да 95-годдзя з дня нараджэння Ільіча — альбом грампласцінак «Старонкі жыцця Ул. І. Леніна». У ім доўгаіграючыя пласцінкі з запісам уславінаў сяброў і паплечнікаў вялікага правадыра.

МАЗЫР

Чарговы выпуск спецыялістаў адбыўся ў Мазырскім медыцынскім вучылішчы. Дыпломы фельчараў і акушэраў атрымалі 85 юнакоў і дзяўчат. Усе яны накіроўваюцца на работу ў сельскія ўчастковыя бальніцы.

Віцебскае аддзяленне Беларускай чыгункі пачало пераходзіць з паравознай на цеплавозную цягу. Нядаўна тут адбыўся першы пробны рэйс. К канцу года Віцебскае лакаматыўнае дэпо атрымае яшчэ сорак цеплавозаў. НА ЗДЫМКУ: цеплавоз з саставам народнагаспадарчых грузаў перад адпраўкай у чарговы рэйс. Машыніст цеплавоза В. ЗАБАЛОТНЫ (злева) і начальнік дэпо Е. ХАМЕНКА за праваркай сістэм. Фота Г. Уславава.

ГАНЕБНАЕ РАШЭННЕ

БОН. Заходнегерманскі бундэсрат (другая палата бонскага парламента) адобрыў прыняты нядаўна бундэстагам закон, згодна з якім з першага студзеня 1970 года ў ФРГ спыняецца судовое праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў «з-за даўнасці злчынстваў». Паводле гэтага закону, «тэрмін даўнасці» судовага праследавання нацысцкіх злачынцаў вылічваецца з 1 студзеня 1950 года.

САВЕЦКІЯ СПЕЦЫЯЛІСТЫ У КАНАДЗЕ

АТАВА. З 28 сакавіка па 8 красавіка ў Канадзе знаходзілася група савецкіх архітэктараў і канструктараў на чале са старшынёй прэзідыума Усесаюзнай гандлёвай палаты М. Несцеравым і міністрам СССР М. Пасохіным. Савецкія спецыялісты азнаёміліся з месцам, дзе будзе збудаваны павільён Савецкага Саюза на Сусветнай выстаўцы ў Манрэалі. Яны абмеркавалі з канадскімі афіцыйнымі асобамі пытанні, звязаныя з удзелам Савецкага Саюза ў гэтай выстаўцы.

«ПАСЛАНЕЦ СМЕРЦІ» У ПАР

НЬЮ-ІОРК. Расіецкія ўлады Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі аказваюць гасціннасць гітлераўскім ваенным злачынцам. Пасля вайны ў гэтай краіне знайшлі прыстанішча тысячы эсэсаўцаў і нацыстаў.

Цяпер, паводле паведамлення карэспандэнта агенцтва Асошыэйтэд Прэс, у ПАР завітаў былы палкоўнік СС, начальнік асабістай аховы Гітлера Ота Скарцэні, які дзейнічае цяпер на ніве бізнесу. Ён прыехаў у ПАР у якасці прадстаўніка дзесяці кампаній Іспаніі. Рад краін, на тэрыторыях якіх Скарцэні рабіў у перыяд другой сусветнай вайны злачынствы, патрабуюць выдачы гэтага «пасланца смерці».

Цяпер Скарцэні ўзначальвае неафашысцкую арганізацыю і пад шырмай бізнесу займаецца аднаўленнем міжнароднай сеткі фашыстаў. ПАР—толькі адзін з пунктаў яго сакрэтнай дзейнасці.

ПАМЯЦІ АХВЯР АСВЕНЦІМА

ВАРШАВА. Былыя вязні гітлераўскіх канцлагераў адзначылі 20-ю гадавіну з дня вызвалення Асвенціма. У Асвенцім прыбыла дэлегацыя ўрада ПНР на чале са старшынёй Савета Міністраў, старшынёй галоўнага савета Саюза барацьбітоў за свабоду і дэмакратыю Юзэфам Цыранкевічам, былым вязнем Асвенціма № 62 933, а таксама замежнымі гасцямі з многіх краін свету.

На адбыўшымся мітынгу выступіў Юзэф Цыранкевіч, які выказаў рашучы пратэст супраць спроб ФРГ спыніць праследаванні нацысцкіх злачынцаў.

Па заканчэнні мітынга яго ўдзельнікі накіраваліся ў суседняе сяленне Бжэзінка, дзе адбылася ўрачыстая цырымонія закладкі фундамента помніка ахвярам Асвенціма.

ЗВАРОТ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ ДРВ

ХАНОЙ. Як перадае В'етнамскае інфармацыйнае агенцтва, Нацыянальны сход Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам на сваёй сесіі, якая праходзіла ў Ханой, прыняў зварот да нацыянальных сходаў розных краін свету. У звароце, у прыватнасці, гаворыцца:

Нацыянальны сход ДРВ рашуча асуджае агрэсіўную палітыку амерыканскіх імперыялістаў і падкрэслівае, што іменна яна з'яўляецца галоўнай і непасрэднай прычынай сучаснай сур'ёзнай абстаноўкі ў В'етнаме і ў Паўднёва-Усходняй Азіі ў цэлым.

Урад ЗША павінен вывесці свае войскі, ваенны персанал, а таксама зброю, боепрыпасы і ваенныя матэрыялы ўсіх відаў з Паўднёвага В'етнама, дэманціраваць там амерыканскія ваенныя базы, ануліраваць свой ваенны саюз з паўднёва-в'етнамскім урадам, спыніць усе ваенныя дзеянні супраць Паўночнага В'етнама.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Между Советским Союзом и Польской Народной Республикой подписан новый Договор о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи. Это исторический документ. Приходит на смену заключенному 20 лет назад советско-польскому Договору, который явился выражением коренного перелома в отношениях между нашими странами. Новый советско-польский Договор отвечает изменениям, происшедшим в мире за последние два десятилетия и является чрезвычайно важным событием для развития братских отношений между нашими странами. Сообщение о заключении советско-польского Договора печатается на 1 стр. [**НЕПАРУШНЫ БРАЦКІ САЮЗ**].

Западногерманский бундесрат одобрил принятый недавно бундестагом закон, согласно которому с 1 января 1970 года в ФРГ прекращается судебное преследование нацистских военных преступников «за давностью преступлений». «Неужели они простят фашистских палачей, которые загубили сотни тысяч ни в чем не виноватых людей?» — с возмущением пишет Е. Блохина из Бельгии. В своем письме в редакцию наша землячка рассказывает о страданиях, которые выпали на ее долю в годы войны. [**ПИСЬМУЦЬ ЗЕМЛЯКІ, 4 стр.**].

Об ужасах, пережитых в Домачевском детском доме, превращенном фашистами в концлагерь, вспоминает бывшая воспитанница этого детдома Т. Шахметова — **«ГЭТА БЫЛО У ДАМАЧОВЕ...»** (4 стр.). Дети умирали от болезней и недоедания. Но самое страшное случилось 23 сентября 1942 г. К дому подъехала грузовая автомашина, в которую фашисты приказали посадить 56 детей, якобы для отправки в Брест. Отъехав от Домачева, машина остановилась между деревней Леплевка и станцией Дубица. С детей сняли одежду и расстреляли. Из 56 человек удалось спастись только двоим.

Нет прощения тем, на чьей совести кровь детей, нет прощения и их подручным — предателям белорусского народа. Даже если они скрывают свое преступное прошлое, правда об их кровавых делах станет известна людям. Пусть знают жители Мельбурна, что в их городе нашел пристанище преступник и убийца Донат Яцкевич [**«ВОСЬ ХТО ТАКІ «МІСТЭР» ЯЦКЕВІЧІ»**, 4 стр.].

Теме Великой Отечественной войны посвящен и **«РЭИС АД-ВАЖНЫХ»** (4 стр.) — рассказ о боевых буднях партизанского отряда Александра Самуэля, действовавшего на территории Березовского, Ружанского, Слонимского и Пружанского районов. Однажды партизаны отбили у гитлеровцев эшелон с награбленным хлебом и скотом. Место машиниста занял партизан Логвинов, и поезд двинулся в путь. Около деревень и хуторов партизаны скидывали мешки с зерном. Когда был роздан весь хлеб, партизаны на мосту через Пину взорвали поезд.

На 8 стр. напечатан **«РЭПАРТАЖ З ВЫЛІЧАЛЬНАГА ЦЭНТРА»**. За два с лишним года существования Вычислительного центра он превратился в крупную научно-экспериментальную организацию, которая решает важные народнохозяйственные задачи. Например, разработан экспериментальный плановый межотраслевой баланс производства и распределения продукции и на его основе проанализированы пропорции и взаимосвязи в хозяйстве республики. С помощью электронно-вычислительных машин решаются многие инженерные и экономические задачи.

Интервью корреспондента АПН с членом коллегии Всесоюзного объединения «Союзсельхозтехника» Шикиным

Какой техникой располагают колхозы и совхозы сейчас?

В колхозах и совхозах СССР работает более полтора миллиона тракторов, около 900 тысяч комбайнов различного назначения, свыше миллиона автомобилей и много другой техники. Однако потребность в технике быстро растет. Машины, еще недавно считавшиеся первоклассными, сегодня становятся устаревшими, и их приходится заменять.

Колхозы и совхозы, экономика которых все время крепнет, выделяют немалые средства на приобретение новой техники. Об этом говорит увеличивающийся поток заявок на тракторы, комбайны и другие более совершенные машины. И предприятия стремятся выполнить эти заявки. Конструкторские организации ежегодно создают и отправляют на испытания сотни образцов новых машин.

1100 наименований

За два года — 1965 и 1966-й село получит машины, механизмы и приспособления более 1100 наименований.

Каковы основные направления развития советского сельскохозяйственного машиностроения?

В нем, как и в других отраслях советской индустрии, достигнут значительный технический прогресс. За последние годы наиболее четко определились основные тенденции в создании новой техники. Это, во-первых, повышение скорости и увеличение ширины захвата машин и орудий. Во-вторых, создание универсальной техники, способной одновременно выполнять несколько операций. В-третьих, увеличение мощностей двигателей.

Процесс совершенствования тракторов, комбайнов, сеялок, жаток, культиваторов и другой техники непрерывен. Например, еще недавно наибольшим спросом пользовался гусеничный трактор ДТ-54. А сейчас предпочтение отдается трактору ДТ-75. Он на двадцать с лишним лошадиных сил мощнее, имеет семь передач и ра-

ботает со скоростью до 10,7 километра в час.

Замена старых конструкций происходит во всех отраслях сельскохозяйственного машиностроения.

Что нового дадут наши машиностроители земледельцам в ближайшем будущем?

Новинок много. Скажу о некоторых из них. Алтайский завод начал производство тракторов Т-4. Эта машина в 110 лошадиных сил имеет восемь передач, может работать с разными скоростями и работать в агрегате с широкозахватными прицепными и навесными орудиями.

В числе новинок много машин и орудий для химизации земледелия. Здесь в первую очередь следует назвать комбайн и всесезонный в работе измельчитель минеральных удобрений — ИСУ-4. Его производительность 2—4 тонны в час.

Заслуживает внимания разбрасыватель-сеялка, предназначенная для сплошного посева минеральных удобрений. Эта сеялка может производить также подкормку озимых посевов. Доброжелательно встре-

тят земледельцы специальное приспособление к прицепу-разбрасывателю минеральных удобрений и извести. Оно обеспечивает ширину захвата 8—14 метров, смелую производительность около пяти с половиной гектаров.

Признание животноводов получила пила-скирдорез. Она навешивается на трактор ДТ-54А и режет скирды соломы, сена и курганы плотно утрамбованного силоса. Работает на скирдорезе один человек. Подать пиле навесной фуражир, который измельчает, погружает в прицеп и перевозит до шести с половиной тонн соломы в час.

Для ферм крупного рогатого скота, пожалуй, самыми значительными являются доильные установки-молокопродои на сто и двести коров. Главное их достоинство в том, что молоко, минуя ведра и бидоны, поступает прямо на охлаждение. Установки имеют агрегат искусственного холода и емкости для хранения молока.

Созданы машины и приспособления, облегчающие труд человека на огородах, в садах и на виноградных плантациях.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

СУСТРЭЧА З ЗІТАЙ

У заводскім камітэце Гродзенскага тонкасукоўнага камбіната сярод імён лепшых ткачых я пачула прозвішча Зіты Заяц. Знаёмае імя! Дзе ж я яго чула? І раптам успомніла...

Спяткотны летні дзень 1962 года. Гродзенскі вакзал. Фестывальныя паязды. Так, гэта яна, Зіта Заяц, дапамагала мне вельмі размову з маладымі французамі, якія, ехалі ў Хельсінкі. Я ведала, што Зіта прыехала з Францыі, што такія яе італьянка, а бацька беларус, што жывуць яны цяпер у Гродна. Успомніўшы ўсё гэта, я рашыла неадкладна адшукаць дзяўчыну. Але ўбачыўца тады з Зітай мые так і не прыйшлося: закончыла работу і пайшла з сяброўкамі ў тэатр. Ісці ж да яе дамоў не было часу, вечарам я ад'язджала.

Сустрэча адбылася пазней, зімой у Мінску. У шэрай футры і моднай шапачцы, яна здалася мне зусім дзяўчынкай. Я ёй аб гэтым так і сказала.

— Ну, што вы! — усміхнулася Зіта. — У Беларусь я сапраўды дзяўчынкай прыехала, а ўжо семнаццаць год як тут жыву. Здаецца, нядаўна гэта было, калі мы стаялі на Мінскім вакзале і глядзелі на папалішчы, што пакінула вайна. Прыехалі ў Гродна — тое ж самае. Прызнацца, мы нават разгубіліся. Я думала: «Пакуль усё гэта адбудуеш, і жыццё пройдзе». Памятала ж, як у Францыі будавалі. А бацька смяяўся: «Можна, назад білеты купляць? Спалохаліся руіны! Ды тут праз яны пяць год і сляда ад іх не застаецца».

Так яно і адбылося. Я проста ў захапленні ад Мінска, ад Гродна.

— А якія змены адбыліся ў вас, у вашай сям'і? — пацікавілася я.

— О, многа! — ажывілася яна. — Я закончыла завочна дзесьці годку, ездзіла з ансамблем «Нёман» у Маскву. Я ж дзяўчына ў хоры гэтага ансамбля. Брат Жан паступіў у інстытут замежных моваў. А восенню і я збіраюся паступіць у інстытут, на завочны факультэт французскай мовы. Бацька статыт, на завочны пенсію. Трэці год запар адпачывае ў санаторыях на бясплатных пуцёўках. Вельмі задаволеная такімі клопатамі стары... Што і гаворыць! А маці як задаволеная, вы толькі паслухайце, што я вам раскажу...

Маці Зіты ў мінулым годзе захварэла. Ёй неабходна было санаторнае лячэнне. Але на камбінаце ў гэты час патрэбнай пуцёўкі не было, абяцалі даць не раней, як праз месяц. І вось пуцёўкі да Зіты малазнаёмая жанчына (яна працуе ў падыходзіць да Зіты малазнаёмая жанчына (яна працуе ў другім цэху камбіната) і прапануе ёй пуцёўку сваёй дачкі. Зіта стала адмаўляцца, а жанчына гаворыць: «Бярыце, бярыце, мая дачка пазней паедзе. Ваша ж маці хворая, бярыце!»

Слухала я гэты расказ і радавалася за Зіту і яе сям'ю, якія знайшлі на радзіме тое, чаго ім так не хапала калісьці на чужыне.

С. БЕНЕНСОН.

З МАРКАЙ «ГОМСЕЛЬМАША»

За сваю больш чым 35-гадовую гісторыю завод «Гомсельмаш» выпусціў дзесяткі назваў розных сельскагаспадарчых машын, ад самых прасцейшых, такіх, як валакушы, да складаных сіласаўборачных камбайнаў. Завод паступова аснашчаўся новай тэхнікай, пераўтвараючыся ў адно з перадавых прадпрыемстваў Савецкай Беларусі.

У ліцейным цэху, пабудаваным у трыццаць гады, спачатку пераважала ручная праца. Цяпер гэта зусім новы цэх, у ім з'явіліся фармавачныя і выбійныя аўтаматы, праходныя драбметныя камеры і барабаны, магутныя экрон-канвееры.

В. ДЗМІТЭРКА.

ЛЮБІМЫ ПРАДМЕТ

У 4-й школе Мінска празвінеў званок. У дзевятым класе пачынаецца ўрок беларускай літаратуры. Настаўнік раскажвае вучням аб творчым шляху народнага паэта Янкі Купалы, аб яго творах.

У класе разам з беларусамі вучацца рускія, украінцы. Часта рэбят, збіраюцца пасля ўрокаў у школу або ў каго-небудзь дома, чытаюць творы Ёруба Коласа, Янкі Купалы, Максіма Багдановіча і іншых беларускіх пісьмнікаў і паэтаў. У гэты «клуб», як яго называюць самі рэбяты, прыйшоў і хлопчык эстонец. Яму так спадабалася прыгожая і мілагучная беларуская мова, што ён сказаў: «Абавязкова вывучу гэту мову».

Нядаўна ў школе адбыўся вечар на тэму «Творчасць беларускіх паэтаў і пісьмнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны». У той час яны сваймі творамі звалі народ на барацьбу супраць фашысцкіх акупантаў, іх вершы дапамагалі салдатам, партызанам у цяжкім баявым жыцці. Вучні са сцэны чыталі вершы беларускіх паэтаў.

Зараз рэбяты знаёмяцца з творамі А. Куляшова, І. Шамякіна.

Я. ГАЛЮГІНА.

БУДУЦЬ НОВЫЯ ЛЯСЫ

На Гродзеншчыне пачаліся веснавыя пасадкі лесу. Вядуцца яны з дапамогай машыны «ЛМД-1», створанай работнікам Беларускага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі В. Давідзенка. Прымяненне яе не патрабуе папярэдняй падрыхтоўкі глебы і замяненне працу 20—25 чалавек. На здымку: пасадка сасны машынай «ЛМД-1» у Гоўскім лясніцтве Гродзенскага лясгаса.

Фота А. Перахода.

Рэйс адважных

...ішоў 1942 год. Па вузкакалейнай чыгунцы Любашава — Іванава акупанты вывозілі збожжа і нарабаную ў сялян жывёлу. Камандзір партызанскай групы Аляксандр Самуйлік, якому было даручана нанесці ўдар па гэтай варожай камунікацыі, вёў сваіх байцоў ляснымі сцежкамі.

Падыйшоўшы да чыгункі, партызаны зрабілі засаду. Чакаць варожага поезда доўга не прыйшлося. Байцы партызанскіх мін, поезд ішоў на малой скорасці. На тармазных пляцоўках стаялі ўзброеныя вартавыя. Калі поезд парэўняўся з партызанскай засадай, пачуўся голас Самуйліка:

— Гоны!

Трапныя кулі народных мсціўцаў хутка знішчылі ахову. Партызаны кінуліся да вагонаў. Яны былі грузаны зернем, жывёлай і паштовымі пасылкамі гітлераўцаў.

— Падпаліць усё гэта, каб не дасталася ворагу! — сказаў хтосьці з партызан.

Але камандзір групы рашыў інакш. Ён успомніў, што ў групе ёсць партызан Логвінаў, які да вайны працаваў машыністам.

— Логвінаў, на паравозі! — скамандаваў Самуйлік. — А астатнія — па вагонах.

Пакуль народныя мсціўцы займалі зручныя для вядзення бою месцы, партызан Абакумаў на чырвоным палотнішчы напісаў словы: «Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!» і замацаваў яго на паравозе разам з чырвоным сцягам. Цягнулі рушыў да станцыі Дольск. Ля вёсак і хутароў партызаны скідалі мяшкі з пшаніцай, скрынкі з пасылкамі, выпускалі курэй і гусей. Толькі на станцыі Калена партызаны раздалі насельніцтву каля 700 пудоў

збожжа. Калі ў вёсцы Вулька былі раздзелены апошнія тоны збожжа, партызаны знялі з паравоза чырвоны сцяг і на мосце праз раку Піну ўзарвалі поезд...

Шмат гераічных спраў здзейснілі Аляксандр Самуйлік і яго баявыя сябры. Газета «За Радзіму» ў ліпені 1944 года пісала: «...Будучы мінёрам, Самуйлік ўзарваў 15 варожых эшалонаў, знішчыў шмат аўтамашын і вялікую колькасць гітлераўцаў... Як лепшага з лепшых, — пісала далей газета, — камандаванне брыгады назначыла тав. Аляксандра (падпольная клічка А. Самуйліка) камандзірам партызанскага атрада імя Кірава».

Партызанскі атрад пад кіраўніцтвам Самуйліка дзейнічаў на тэрыторыі Бярозаўскага, Ружанскага, Слонімскага і Пружанскага раёнаў. Народныя мсціўцы наносілі жорсткія ўдары па ворагу, праяўлялі многа клопатаў аб насельніцтве. Пры атрадзе была арганізавана школа, дзе вучыліся дзеці партызан і жыхароў наваколных вёсак, якія хаваліся ад акупантаў.

Цяпер у Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны захоўваюцца

фотаздымкі і дакументы аб гэтай партызанскай школе і аб прыёме вучняў у піянеры ў ліпені 1943 года. У музеі экспануецца таксама сцяг, з якім група Самуйліка зрабіла партызанскі рэйс па тылах ворага на захопленым поездзе. За гераічныя справы, здзейсненыя ў гады вайны, Аляксандр Іванавіч Самуйлік узнагароджан ордэнам Леніна і некалькімі медалямі.

Як жа склаўся лёс адважнага партызанскага ваяка пасля вайны? Спачатку Аляксандр Іванавіч вучыўся ў Рэспубліканскай партыйнай школе, а потым вярнуўся на Брэстчыну ў родныя мясціны і стаў партыйным работнікам. Цяпер Аляксандр Іванавіч працуе інструктарам Камянецкага райкома партыі. Яго часта можна сустрэць на дарогах раёна, у паляводчых брыгадах і на жывёлагадоўчых фермах калгасаў.

Л. СКІБЕНКА.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ.

МЫ чыталі ў газетах, што ўлады ФРГ маюць намер спыніць праследванне былых гітлераўскіх злачынцаў. Няўжо такое здзейсніцца? Няўжо яны даруюць фашысцкім катам, якія загубілі сотні тысяч ні ў чым не вінаватых людзей?

Маіх бацьку, маці і брата забілі фашысты, а мяне з сястрой вывезлі ў Германію. А да гэтага некалькі месяцаў пратрымаў у турме. Кожны дзень да мяне варот пад'язджала машына, поўная арыштаваных, і кожны дзень у 4 гадзіны раницы расстрэльвалі зняволеных. І ўсё гэта рабілася без суда і следства.

Разам з намі сядзела адна жанчына з Клімавіч. Яе зяця цэлы месяц штодзень вадзілі на допыт і білі так, што ён пакаў гэці. А потым павесілі на плошчы, якраз насупраць нашага акна. Праз некалькі дзён расстралілі і яго цешчу.

Яшчэ з намі сядзела адна старая. Фашысты спалілі яе дом, а ў ім сына і дачку. Гэтую старую білі па два разы на дзень, ботамі пераламалі ўсе рэбры.

А што рабілі з ваеннапалоннымі? Заганялі ў які-небудзь хлэй, аблівалі бензінам і палілі. А каб ніхто не выскачыў з паломья, вакол стаялі аўтаматчыкі.

І ўсюды, дзе я была, ва ўсіх лагерах гітлераўцы рабілі тое ж самае. Ці можна гэта забыць і дараваць?

Е. БЛАХІНА.

Бельгія.

У ЧАС апошняй вайны я быў звязаны з французскімі партызанамі групы Сэнкантэн. Як гаворыцца, праз мае рукі прайшло многа савецкіх ваеннапалонных, якіх я дапамог уцячы ад фашыстаў. У мяне захаваліся фатаграфіі з падзякай ад Дзмітрыя Кузняца і Паўла Кацінёва. Я шчаслівы, што змог хоць чым-небудзь дапамагчы Радзіме ў цяжкі для яе час.

С. ЛАПЦЕНАК.

Францыя.

АРГЕНЦІНСКАЯ рабочыя-навішчы с'мнерліз і нем гавораць пра палёт савецкага касмічнага карабля «Узыход-2». А аб нас, эмігрантах, і казаць няма чаго — ад усягд сэрца вініщем Радзіму з новым поспехам.

Цяпер аб сабе. Жыццё маё невясёлае. Сямейныя абставіны такія, што на Радзіму вярнуцца няма магчымасці. А думкі пра яе пякую сэрца і не даюць спаць па начах. Адзіная мая радасць — кнігі, што вы дасылаеце. Раней я іх купляў тут і чытаў на іспанскай мове. Але на роднай мове чытаць і лягчэй і прыемней.

І. Ш.

Аргенціна.

У ЛОНДАНЕ і іншых англійскіх гарадах жыве я малая палякаў, украінцаў, беларусаў. Мы падтрымліваем паміж сабой сувязь, часта адзін аднаго наведваем. Я маю на ўвазе, безумоўна, людзей, якім дарага Радзіма і свой народ. А ад усялякіх уласайцаў і кушалеўцаў трымаюся як мага далей. Ды і яны да нас усё менш чапляюцца, разумеюць, што нам з імі не па дарозе.

Англічане ўсё больш цікавяцца жыццём у Савецкім Саюзе, і я ім раскажваю аб яго дасягненнях і поспехах. Я ім гавару, што хоць у Англіі ўзровень жыцця даволі высокі, але капіталістычныя краіны, як асеннія кветкі: іх дожджык палівае, а яны сохнуць. Між тым, Савецкі Саюз — краіна з вялікай будучыняй. Калі за сорок восем год Савецкай улады ён дасягнуў такога прагрэсу, то хутка абавязкова перагоніць іншыя краіны ва ўсіх галінах.

А. ХОХА.

Англія.

ТАСС, БЕЛТА, АПН ДЛЯ ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫХ

ГЕАФІЗІЧНЫ ПАЛІГОН

Навуковыя ўстановы і геалагічная служба Беларусі ўключыліся ў ажыццяўленне міжнароднага праекта «Верхняя мантыя зямлі і яе ўплыў на развіццё зямной кары». Мэтай гэтага праекта з'яўляецца вывучэнне глыбіннай будовы зямлі, высвятленне прычын і механізма глыбінных працэсаў, пад уплывам якіх адбываюцца рух і дэфармацыя зямной кары, утварэнне магма.

Міжведамасны геафізічны камітэт пры прэзідыуме акадэміі навук Беларусі вырашыў прыняць удзел у даследаваннях зоны, якая ахоплівае сера-

дзінную Еўропу ад Чорнага да Балтыйскага мораў.

У Беларусі ўтворан геафізічны палігон даўжынёй каля 400 кіламетраў. Ён перасякае тэрыторыю рэспублікі з поўдня на поўнач і ўключае ў сябе Прыпяцкую ўпадзіну і іншыя раёны, перспектывныя на нафту, газ і карысныя выкапні.

Сентар фізікі зямлі Акадэміі навук Беларусі цяпер вывучае магнутнасць зямной кары, узаемаадносіны гранітнага і базальтавага пластоў зямлі, глыбінныя разломы і іншыя з'явы, якія дапамогуць пранікнуць у тайны нетраў.

На палігоне будуць весціся комплексныя геафізічныя назіранні, якія перыядычна паўтараюцца. У прыватнасці, сёлетня адбудзецца серыя даследаванняў з дапамогай перасоўных сейсмаметрычных і электрамагнітных станцый. Будуць таксама праведзены назіранні ў стацыянарных умовах на Пleshчаніцкай геафізічнай абсерваторыі.

СОСЕДИ ПО ГАЛАКТИКЕ?

Достигновения современной науки позволяют говорить о том, что земная цивилизация вовсе не исключительное явление во Вселенной.

Данные астрономии показывают, что в Галактике могут быть миллиарды планет, условия на которых гораздо более благоприятны для развития жизни, чем, скажем, на Марсе. И вполне логично, что ныне все более широкий круг ученых различных специальностей начинает заниматься проблемами обнаружения внеземных цивилизаций, миров, населенных разумными существами. Какова плотность распреде-

Аб тым, што нельга забыць

Гэта было ў Дамачове

Перад вайной мы жылі ў Дамачове пад Брэстам. Бацька быў партыйным работнікам, маці працавала ў аддзяленні Дзяржбанка. Зімой 1941 года майго бацьку Сцяпана Кандратавіча накіравалі вучыцца ў Ленінградскую акадэмію. Я з маці і малодшым братам засталася ў Дамачове...

А ў чэрвені грывнула вайна. Хутка прыйшла яна і ў наш гарадок. Маці ўстанавіла сувязь з партызанамі, пачала дапамагаць ім, але па данося здрадніка была арыштавана і расстралена. Брата забралі ў бальніцу, дзе з яго выкачалі ўсю кроў для раненых фашыстаў і ён памёр. Мяне здалі ў Дамачоўскі дзіцячы дом. Было нас у гэтым доме больш ста сірот — беларусы, рускія, палякі, украінцы, лўрзі. Супрацоўніцы чым маглі стараліся аблегчыць наша жыццё. Але што яны маглі зрабіць? Нам даставалася на дзень па сто грамаў хлеба, на снеданне і вачэр — сепаратарнае малако або кафейная бурда без цукру; на абед — посны суп. Ложкаў не хапала, і спалі мы па двое на адной пасцелі. Дзеці паміралі ад розных хвароб і недадання. Паступова гэты дом ператварыўся ў своеасаблівы канцэнтрацыйны лагер. Аднойчы фашысты спрабавалі прымусяць загадчыцу дзіцячага дома А. Паўлюк атруціць захварэўшую 12-гадовую Лену Рэнкала. Загадчыца адмовілася. Тады вылюдкі расстралілі дзіцячыню. Загінулі ад іх рук яшчэ 15 дзяцей, якіх вывезлі ў брэсцкае гета.

Але самае страшнае адбылося 23 верасня 1942 года. Да нашага дома пад'ехала грузавая аўтамашына. З яе вылезлі шэсць фашысцкіх салдат. Камандзір загадаў пагрузіць у машыну 56 дзяцей, якіх

цей, якіх, як ён сказаў, трэба адвезці ў Брэст.

— Іх трэба апрацуць і накармаць, — сказала адна наша выхавацельніца. — Дарога ж далёкая.

— Не турбуйцеся, — нахабна ўхмыльнуўся гітлеравец, — мы іх самі і накаرمى і памыем...

Разам з намі пасадзілі ў машыну і выхавацельніцу Полю Грэхольскую. Астатнія, як бы прадчуваючы нешта нядобрае, заплакалі. Заплакалі і мы. Цяжка перадаць, што гэта было за развітанне...

Раптам непадалёку раздалася некалькі выстралаў. Немцы насцярожыліся і адскочылі ад машыны. А я — не ведаю нават як — скочыла з кузава і кінулася да бліжэйшага дома. За мной пабег Віця Абрамаў. Стаіўшыся, мы дачакаліся, пакуль машына адыйшла, а потым падаліся ў лес. Хлопчык найшоў да сваёй маці, якая жыла недалёка, а я засталася адна.

Між тым, як стала вядома потым, гітлераўцы, ад'ехаўшы ад Дамачова, спыніліся за кустамі паміж вёскай Ляплёўка і станцыяй Дубіца. З няшчасных рэбят знялі адзежу і расстралілі з аўтаматаў.

Наблукнуўшыся ў лесе і кормячыся тым, што магла даць нявольнаму дзіцяці прырода, я апынулася на заходнім беразе Буга. Доўга хадзіла я па незнаёмых польскіх хутарах і вёсках, пакуль, нарэшце, у вёсцы Славацічэ польская жанчына Браніслава Курылюкоўская не прыняла мяне ў сваю сям'ю.

— Не бядуй! — суцяшала яна мяне. — Пажывеш у нас, а там і бацька твой знойдзецца.

Так я і жыла ў яе, бадай, два гады. І толькі ў 1944 годзе, калі наша армія вызваліла ад гітлераўцаў Беларусь, бацька даведаўся аб трагічным лёсе сваёй сям'і. Хутка ён знайшоў мяне.

Т. ШАХМЕТАВА.

Председатель товарищеского...

«Расскажите, пожалуйста, что такое советский товарищеский суд, кто избирается в его состав?..»
Из письма в редакцию

Воины Минскага гарнізона, студэты сталіцы і жыхары наваколных сёл сабраліся ля помніка ахвярам фашызму ў Трасцяны. Былыя вязні лагера смерці расказалі аб злачынствах гітлераўцаў. Да помніка былі ўскладзены вянкi і кветкі.
Фота П. НАВАТАРАВА.

ЗАХОЖУ в Дисненский городской Совет депутатов трудящихся, спрашиваю у секретаря, кто председатель городского товарищеского суда, где его можно разыскать.
— Как кто? — не без некоторой гордости сказала она. — Фекла Федоровна! Спросите любого, и вам покажут ее дом.

И действительно, первый встречный показал мне дом Феклы Струй. Он стоит на берегу широкой Двины. Бурлит, шумит веселая река, мчит куда-то вдалеке бесконечные вереницы колотых льдин. И здесь, на берегу, озера талой воды, только по тротуару и пройдешь. Но люди находят дорогу к дому Феклы Федоровны и в эту пору. Вот опять во дворе слышны чьи-то шаги. Заходит молодая женщина.

— Здравствуйте, тетя Феня! Можно вас на минутку?.. А-а, у вас гости... Ну, ничего, я подожду.

— Знакома? — спрашиваю я.
— Нет. По делу, наверно... — улыбается Фекла Федоровна. — Да... Ну, а дальше вот как было, — продолжает она свой рассказ. — Выписалась я из госпиталя, это было уже в конце войны, и, конечно, домой, в Дисну, и сразу — за работу...

Я слушаю эту все время улыбающуюся женщину, ее приятный грудной голос и невольно восхищаюсь мужеством, с которым она прошла немало трудных дорог. Много понадобилось бы исписать страниц, чтобы более-менее подробно рассказать о жизни этой простой белорусской женщины, человеке ясной цели и светлой души. Вот лишь штрихи ее красивой биографии.

РОДИЛАСЬ в бывшей Западной Белоруссии, в батрацкой семье. Детство и юность — горе и нищета. А потом, теплым сентябрьским днем 1939-го, все вдруг перевернулось. Однажды в открытое окошко заглянул советский солдат, весело сказал: «Здравствуйте, товарищи! Как живете?» Да, с этого дня у Фени началась совсем новая жизнь: учеба в школе, работа в Совете, заботы о молодых колхозах, о людях. А когда пришло время выборов в Верховный Совет республики, мнение дисненцев было единодушным: быть Фекле Струй их депутатом.

Потом война. Вместе с отступавшими солдатами ушла на восток и Феня. И там, на Волге, как все, помогала фронту. Со спокойной совестью она могла бы дожидаться там победы. Но все же Феня пошла в военкомат и настояла, чтобы ее послали во временно оккупированную Белоруссию, к партизанам, чтобы вместе с ними мстить за поруганную землю отцов. Не раз участвовала она в жарких боях, вместе со всеми смело пошла на прорыв фашистской блокады. И только разорвавшаяся рядом мина прервала ее путь бойца. Пять дней, отступая с боями, везли Феклу Струй по лесам товарищи. Там же, в лесу, партизанский врач вынужден был ампутировать ей обе ноги. А вскоре за Феней прилетел самолет с Большой земли...

МОСКВА. Палата одного из военных госпиталей. Медленно идут вдоль коек бывший тогда послом США в СССР господин Гарриман и американский бизнесмен Джонстон. Они задают раненым вопросы, им отвечают. Вот они останавливаются у койки Фени. Врач рассказывает о ее боевом пути. Гарриман удивлен. Он спрашивает:

— Скажите, девушка, только откровенно: ведь вас заставили идти в партизаны? Кто вам приказал?

— Да, такой приказ был, — улыбается Феня.

— Вот видите... Кто же приказал?

— Мое сердце! — ответила она.

Ей задали еще один вопрос: что она собирается делать после войны, как думать жить?

И Феня снова удивила американцев:
— Буду работать, — сказала твердо, — только работать!

Она сдержала свое слово. Всего несколько лет тому назад ушла Фекла Федоровна на пенсию с поста председателя бывшего Дисненского исполкома. Как инвалиду войны, государство предоставило ей бесплатно легковую автомашину «Запорожец». Ушла с этого поста, но не от людей и забот о них. Не в ее это натуре. И вовсе не случайно, что дисненцы выбрали Феклу Федоровну на другой почетный пост — пост председателя своего товарищеского суда.

ВСТАТЬ, суд идет!

Встает подсудимый, встают все в зале. Фекла Федоровна, волнуясь, зачитывает решение товарищеского суда. И как обычно, в зале раздаются одобрительные голоса:

— Правильно!

Но нет в этих возгласах ни тени злорадства, потому что каждое решение товарищеского суда — это искреннее желание горожан помочь человеку, однажды сбившемуся с правильного пути.

Да, есть в Дисне (да и в других местах) такой суд, имя которому — товарищеский, суд советский, объективный. Создан он все не потому, как это пытаются утверждать буржуазная печать, что, мол, у нас растет число судебных дел. Нет, господа, не по адресу! Цель товарищеского суда — предупреждение преступлений, воспитание людей. Все чаще в решениях товарищеских судов записывается: «Вынести общественное порицание, предупредить...» Именно предупредить, по-товарищески, от души. Это главная обязанность и Феклы Струй как председателя, заседателей суда рабочих Трофима Синицы и Якова Рубина, конюха Николая Дубровского и всех тех, кто приходит в зал суда, тех, кому не безразлична судьба людей, однажды попавших на скамью товарищеского суда. Как правило, прежде, чем провинившийся в глазах общества человек предстанет перед судом, Фекла Струй и ее товарищи беседуют с ним по душам. И чаще всего бывает так, что дело до суда не доходит.

— Поверьте, не буду больше пить, честное слово! — упрашивал их, к примеру, молодой парень Геннадий Еременок.

— Ну, как, товарищи, — сказала Фекла Федоровна. — Я думаю, поверим на слово? А там посмотрим...

Поверили, парень стал совсем другим. Вот что значит мнение общественности.

Также без суда «вылечили» и Николая Артемича, тоже любившего выпить лишнее. Но когда горожане подняли вопрос о поступке Вассы Субоч, дело сложилось несколько иначе. «Нет, не виновата, — упрямилась она. — Напраслина все это! Никакой «святой водой» я не торговала!..» Что ж, пришлось предстать Вассе Субоч перед судом товарищей. Более двухсот человек собралось в зале. Один за другим выступали очевидцы махинаций этой святоши, и ей пришлось сознаться, что она преследовала одну цель — наживу.

Так же бурно и поучительно прошел и суд над двумя поссорившимися соседями — Иваном Кондратенко и Анной Мяделец. Крепко досталось от выступавших обидом. Не знали склочники, куда глаза девать от стыда, поняли, что лучше не иметь еще раз дело с непримиримой в таких случаях Феклой Федоровной.

Да, не дает она спуска тем, кто мешает людям жить по-новому, так, как этого требует коммунистическая мораль. И она имеет полное право сказать людям, совершившим аморальные поступки: «Нет, так жить нельзя!» Такое право дали ей люди, избравшие Феклу Струй на этот почетный пост, такое право дала ей вся ее жизнь. Вот за что любят и уважают в Дисне эту женщину, вот почему так часто бывают гости в ее домике на берегу Двины.

В. ВИКТОРОВ.

Узнагароды сяброў

За заслугі ў сумеснай барацьбе польскага і беларускага народаў супраць фашызму Дзяржаўны Савет Польскай Народнай Рэспублікі ўзнагародзіў польскімі ордэнамі вялікую групу былых беларускіх партызан.

У Брэсце Уладзімеж Пашкоўскі — саветнік пасольства Польскай народнай рэспублікі ўручыў залатыя крыжы ордэна «Віртуці Мілітары» былым партызанам Ф. Рома, В. Астаханак, А. Букрабу, крыжы ордэна Грунвальда II і III класна са — генерал-маёру ў адстаўцы Герою Савецкага Саюза В. Каржу і Е. Афанасьеву, сярэбраныя крыжы «Віртуці Мілітары» былі ўручаны З. Паплаўскаму і С. Гасюку.

І. ЧАРНЯЎСКІ.

РОДИНА

Весенние свежие росы
Под солнцем, как искры, горят.
Во ржи две девчонки-березы
О девичьих тайнах шумят.
Черемуха в нежной истоме
Застыла у синей реки,
На страже в уснувшим затоне
Ныряют, дрожат поплавки.
А мачты — стальные олени,

Подняв на рога провода,
Не зная усталости, лени,
Несут их во все города.
Все это родные просторы
Отчизны твоей и моей...
На с кем я, конечно не спорю,
Но мне ее нету родней!

Ф. ДУБОВСКИЙ.

ТАСС, БЕЛТА, АНН ДЛЯ ДАПЫТЛІВЫХ ТАСС, БЕЛТА, АПН ДЛЯ ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫХ

ления таких миров во Вселенной? Расчеты, сделанные видным советским астрофизиком И. С. Шлювским, показывают, что среднее расстояние между двумя «цивилизациями-современницами» должно равняться примерно 1 000 световых лет. Однако любая гипотеза остается гипотезой, пока нет экспериментальных данных, пока точные приборы не принесут ученым объективное знание. Вот почему с громадным интересом было встречено сообщение московских астрономов о результатах наблюдений за поведением радиосточника СТА-102.

Год назад сотрудник ГАИШа Н. Кардашов высказал смелое предположение, что этот источник радионизлучения — творение разумных существ. Он указал, что размеры СТА-102 должны быть очень небольшими и что поток его радионизлучения должен периодически изменяться. Предположения со-

ветского ученого подтвердились. Наблюдения радиосточников английской обсерватории Джодрелл Бенн показали, что СТА-102 меньше любого из известных во Вселенной источников радионизлучения. А советский астроном Г. Шоломский обнаружил, что интенсивность обнаруженного излучения потока излучений за годичного источника изменяется, причем период этих изменений равен 100 дням. Такого «мигающего» излучения прежде не наблюдал ни один радиосточник.

Как расценивать эти экспериментальные данные? Ученые снова и снова проверяют точность полученных результатов. Ясно пока одно — обнаружен совершенно новый, не известный науке тип космических объектов. Является ли СТА-102 творением внеземной цивилизации? Пока утвердительного ответа дать нельзя. Но можно вета дать утверждение: «Можно сказать, что сделан крупный шаг к подтверждению смелой гипотезы.»

ЭЛЕКТРАСТАНЦИЯ НА ВУЛКАНЕ

У другой палове 1965 года ў даліне ракі Паўжэтна на Камчаткім паўвостраве ўвайдзе ў строй першая ў Савецкім Саюзе геатэрмальна-электрастанцыя. Пара для не турбін будзе паступаць непасрэдна з нетраў. Унутры зямлі на глыбіні ад 5 да 33 кіламетраў знаходзіцца расплаўленага магна, якая вылучае разагрэтыя газы. Праходзячы па шчыльнах зямной кары да паверхні, газы змешваюцца з грунтавымі водамі, а на паверхню вырываюцца струмені перагрэтай вады або па-

ры. Гэтую энергію электрастанцыя пераўтварае ў электрычную з дапамогай паравых турбін.

Магутнасць электрастанцыі — 5 тысяч кілават, тэмпература паравадзянай сумесі, на якой працуе станцыя, — 170 градусаў Цэльсія. Сабеношт адной кілават-гадзіны на ёй будзе ў тры-чатыры разы меншы, чым на звычайных цеплавых станцыях.

АВОКАДО — ПИЦА КОСМОНАВТОВ

Грузинские ученые предложили расширить рацион питания космонавтов во время длительных полетов за счет чудесных плодов авокадо. Родина этого вечнозеленого растения — Мексика. Его можно встретить и в субтропических районах Грузии. Деревья весною покрыты небольшими цветками, а осенью дают урожай — крупные, до 400 граммов, похожие на грушу плоды.

Природа щедро наградила авокадо высококалорийными питательными веществами. Под тонкой, легко отделяющейся кожурой находится зеленоватожелтая мякоть, напоминающая по вкусу сливочное масло. Поэтому авокадо и называют «зеленым сливочным маслом». По пищевой ценности этот плод не уступает мясу и в два раза богаче рыбы. Авокадо считается единственным в мире плодом, который способен поддерживать жизнь организма при добавлении к диете только воды.

ТРИНАЦЦАТАЯ ВЯСНА

Творчы партрэт салісткі Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета Тамары ШЫМКО

Было гэта трынаццаць вёснаў назад. У Беларускай дзяржаўнай оперы і балета ішоў «Фауст» Шарля Гуно. У той вечар упершыню на сталічную сцэну выйшла ў ролі Маргарыты студэнтка кансерваторыі Тамара Шымко. Яе прыемная сцэнічная знешнасць, добры голас (лірычнае сапрадна) адразу ж прыцягнулі ўвагу аматараў опернага мастацтва. Гледачы неаднаразова ўзнагароджвалі яе апладысманамі. Пасля спектакля мастацтвазнаўцы і крытыкі ў адзін голас заявілі: на Беларускай опернай сцэне з'явілася яшчэ адна таленавітая артыстка.

Хто ж удыхнуў у сэрца юнай спявачкі музычнасць і віртуознае вакальнае майстэрства? На гэта народная артыстка Беларусі Тамара Шымко адказвае так:

— У нетрах народнай творчасці нарадзілася мая любоў да той звонкай і крылатай птушкі-песні, якую так любіць мае землякі.

Пасля памятнага веснавога дэбюту ў тым жа 1952 годзе яна паспяхова скончыла кансерваторыю і адразу ж была запрошана ў оперны тэатр. Па меры таго, як расло выканаўчае майстэрства спявачкі, расшыраўся яе творчы дыяпазон. На сцэне нашага тэатра яна стварыла цэлую галерэю запа-

мінальных вобразаў. Гледачы з задавальненнем слухалі Тамару, калі яна выконвала партыі Таццяны ў оперы П. Чайкоўскага «Яўгеній Анегін», Чыо-Чыо-Сан у аднайменным творы Дж. Пучыні і Манон у оперы Маснэ. Спадабаліся гледачам і выступленні Шымко ў ролях Беларускай дзяўчыны Марысы ў оперы «Міхась Падгорны» Беларускага кампазітара Я. Цікоцкага, жыццярэадаснай студэнткі Святланы ў лірыка-камічнай оперы Ю. Семянякі «Калючая ружа».

З кожнай партыяй становілася ўсё больш спелым вакальнае і акцёрскае майстэрства салісткі оперы. У 1955 годзе Тамара Шымко разам з народным артыстам СССР Мікалаем Ворвулевым і іншымі майстрамі Беларускага мастацтва выязджае ў гастрольнае турне па гарадах Польшчы. У Варшаве, Вроцлаве, Познані яна выконвае партыю Таццяны, разам з польскімі сябрамі ўдзельнічае ў спектаклі «Яўгеній Анегін». У 1959 годзе яе запрашаюць у Румынію. Тут у оперных тэатрах Бухарэста, Клужа яна выконвае ролю Маргарыты ў «Фаусце», а таксама выступае ў складзе канцэртнага калектыву беларускіх артыстаў у розных гарадах краіны.

У 1963 годзе як стипендыят ЮНЕСКО Т. Шымко едзе ў Італію. Яна лавыла ў Рыме,

Неапалі, Фларэнцыі, Венецыі і іншых гарадах. На радзіме Вердзі і Даніцэці, Леанкавала і Пучыні, Расіні і Пергалезі з дапамогай майстроў музычнага мастацтва яна вывучыла некалькі партый на італьянскай мове і пакарыла сваіх слухачоў уменнем перадаць голасам найтанчэйшыя рухі душы сваіх герояў.

Вярнуўшыся ў Мінск, Тамара Шымко разам з трупай Беларускага тэатра стала рыхтавацца да гастролі ў Маскве, дзе ў лютаўскія дні 1964 года наш тэатр паказваў свае лепшыя спектаклі на сцэне Крамлёўскага Палаца з'ездаў. Беларускае мастацтва ў тыя дні бліскача было прадстаўлена на сталічнай сцэне і заслужыла пахвалу масквічоў. І зразумела, частку гэтага поспеху можна смела адрасаваць Тамары Шымко, якая ўдзельнічала і ў спектаклях, і ў канцэртах.

Што ж робіць наша спявачка сёння? Яна рыхтуецца да ўдзелу ў спектаклі «Травіята» Дж. Вердзі, разучваючы партыю Віялеты, і чакае таго дня, калі пад купалам любімага тэатра загучыць опера вядомага савецкага кампазітара Вано Мурадэлі «Кастрычнік». Гэты спектакль калектыву тэатра прысвячае слаўнаму пяцідзясяцігоддзю Кастрычніцкай рэвалюцыі.

А. ЛІТВІН.

Новыя пераклады

Максіма Танка

Англіскі паэт Уолтэр Мэй паведаміў у Мінск, што пераклаў два вершы Максіма Танка «Ave Maria» і «Нашто ты косы заплятаеш». «Вершы Танка мне вельмі спадабаліся,—піша англійскі пісьменнік,—і зараз я працую над новымі перакладамі твораў свайго беларускага калегі». Па просьбе У. Мэя яму пасланы зборнікі вершаў М. Танка.

Для амерыканскіх школьнікаў

Няпоўная сярэдняя школа Норт Пойнта ў Балціморы (ЗША) арганізавала пастаянную выставку, прысвечаную Савецкаму Саюзу. На выстаўцы ёсць і куток Беларусі. Тут ляжыць ў нацыянальных касцюмах, шкатулкі, інкруставаныя саломкай, альбомы, паштоўкі, беларускія кнігі. Як паведамае дырэктар выстаўкі пан Уільям Мэцьюс, беларускі куток экспазіцыі — адзін з лепшых. Шведвальнікаў асабліва вабіць майстэрства беларускіх народных умельцаў.

У краіне тысячы астравоў

На пісьмах і бандэролях, якія ідуць з Мінска ў розныя куткі свегу, нярэдка можна сустрэць інданезійскія адрасы. Студэнты краіны тысячы астравоў працягваюць вялікую цікавасць да жыцця нашай рэспублікі. «Пакоі нашых студэнцкіх інтэрнатаў,—пішуць у Мінск навучэнцы каледжа з горада Пурвакерта,—аздоблены рэпрадукцыямі з карцін беларускіх мастакоў, відамі вашых гарадоў, на паліцах у многіх кнігі І. Мележа, І. Шамякіна, В. Быкава, Т. Хадкевіча. Аматы збіраюць альбомы і буклеты пра Беларусь».

Akram KHODZHAYEV

A Visit to Friends

Vice-President of the Supreme Soviet of the Uzbek SSR

The Indian people met us with great cordiality, said Akram Khodzhayev. Our Parliamentary delegation consisting of MPs from 8 Soviet Republics of Transcaucasia and Central Asia had come to a friendly country. The delegation was led by Yadgar Nasreddinova, President of the Presidium of the Supreme Soviet of the Uzbek SSR, whom the Indians affectionately called the "woman-president".

On arrival we first of all paid homage to the Indian leaders and placed wreaths at the places where Mahatma Gandhi and Jawaharlal Nehru had been cremated.

We all were happy to be among such sincere friends. It was with this same feeling of joy that we visited Mr. Bahadur Shastri, the Prime Minister, and the MPs of the eight states of India, and made contact with ordinary Indian people.

We visited the city of Ranchi, where a modern industrial project—a heavy engineering plant—is being built with Soviet assistance. This industrial giant will produce enough machinery and equipment to fit out an enterprise as big as the Bhilai Iron and Steel Plant. In the metal shop we talked with ordinary workers, asked them how they lived, and how they got along with the Soviet experts working there. They described the future of the giant plant (3,000 people are working there at present), and talked about their great friendship with the Soviet people. I recalled this meeting at the Ranchi plant when we were visiting Punjab. This was a real fête of Soviet-Indian friendship. Yadgar Nasreddinova presented Uzbek national costumes to the leaders of the chamber of deputies, and we were treated to a wonderful concert, in which the best dancers of the State took part.

The composition of our delegation was so varied that we met

colleagues nearly everywhere we went. A large oil refinery is going up in Koyali. There, Sevil Magerramova, a member of our delegation, an oil engineer from Azerbaijan, met some of her countrymen. She talked also with the workers and Mr. Singh, the director general of the refinery, who told her that the Koyali plant would process 3,000,000 tons of oil annually, and would be the biggest enterprise of its kind in India.

India is a country of wonders and ancient culture. Its climate and scenery are glorious. But its greatest wealth is its hard-working people. It was a pleasure for us to learn that there were many common features in the culture of the peoples of India and Central Asia. This was brought home to us as we looked at the architecture and paintings and listened to the music. There were even similarities in the spoken language.

Before we left we had a meeting with Mr. Sardar Hukam Singh, Speaker of the House of the People. After we had told him of our impressions of the trip over India, and discussed ways of strengthening our ties, Mr. S. H. Singh asked us to accept a present as a token of Soviet-Indian friendship. He gave each one of us a copy of his book *Russia As I Saw It*. We promised Mr. S. H. Singh to send him our book *India As We Saw It*. We think we can write it with the same cordiality and sincerity as Mr. S. H. Singh wrote his.

We left the hospitable country feeling sure that we would again meet our colleagues and friends—the Indian MPs, whom we invited to visit the Soviet Union in the very near future.

Палац культуры Мінскага трактарнага завода.

Фота Ул. Дагаева.

МИР ТРЕБУЕТ: «РУКИ ПРОЧЬ ОТ ВЬЕТНАМА!»

ЕВРОПА. Американцы так же, как в свое время Гитлер в Испании, а Муссолини в Эфиопии, используют несчастное население и территорию Вьетнама в качестве полигона для испытания нового оружия. Остатки авторитета Америки со свистом проваливаются через бомбовые люки.

«Нью стейтсмен», Лондон.

АЗИЯ. США применили во Вьетнаме отравляющие вещества. По словам госдепартамента, этот слезоточивый, вызывающий тошноту газ более гуманен, чем артиллерийский обстрел. США рассматривают вьетнамцев как подопытных кроликов и экспериментируют над ними. Положение, при котором используются все виды оружия, кроме ядерного, означает, что США попали в такой тупик, из которого у них нет выхода.

«Иомиури», Токио.

Где же предел жестокости империалистов США в агрессивной войне против вьетнамского народа! Пусть во всех уголках Индии люди требуют: «Руки прочь от Вьетнама! Прекратить агрессию США!»

«Нью-Эйдж», Дели.

Агрессивные действия США во Вьетнаме вызывают возмущение всего мира, в том числе и союзников США. Массовое уничтожение мирного населения давно является характерной чертой политики американского империализма, который разоблачил себя еще в период второй мировой войны, под-

вергнув неоправданной с военной и политической точки зрения атомной бомбардировке мирное население Хиросимы и Нагасаки. Подобную чудовищную трагедию они пытаются повторить, применив напалм и отравляющие вещества во Вьетнаме. Эти акты американской военщины свидетельствуют лишь о ее слабости.

«Кувейт таймс», Эль-Кувейт.

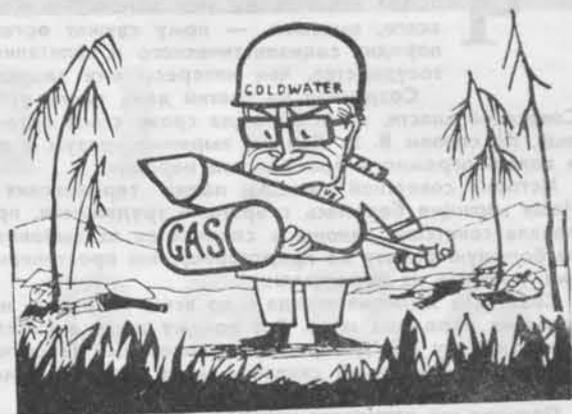
АФРИКА. После бомб и снарядов американцы пустили в ход во Вьетнаме отравляющие газы. Всех людей доброй воли, выступающих за мир и справедливость, охватывает законное чувство негодования и беспокойства.

«Юните Африкан», Дакар.

ЛАТИНСКАЯ АМЕРИКА. С чувством огромного возмущения узнали мы о варварских бомбардировках авиацией американских империалистов территории ДРВ, бомбардировках, жертвами которых становятся старики, женщины и дети. Юристы-демократы Венесуэлы вместе со всем народом нашей страны заявляют о своей солидарности с вьетнамским народом. Агрессивные акты американского империализма с полной очевидностью свидетельствуют о его пренебрежении к нормам международного права.

Из заявления секретаря Международной ассоциации юристов-демократов Венесуэлы Хосе Михареса.

Газовая война Пентагона в Южном Вьетнаме, вызвавшая возмущение во всем мире, получила восторженную поддержку со стороны крайне правых сил.

ГОЛДУОТЕР: — Великолепно! До этого даже я не додумался бы...

«Шпигель», Гамбург.

МЕРЫДЫЯН СЯБРОЎСКІХ СУСТРЭЧ

Старшыня прэзідыума Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі Віталій СМІРНОЎ аб паездцы ў Англію

Тры месяцы на Грынвіцкім мерыдыяне. Тры месяцы падарожжаў, сустрэч, разоў з жыхарамі «зялёнага вострава»... Савецкаму чалавеку, які прыязджае ў Англію, перш за ўсё кідаецца ў вочы велізарная цікаваць англічан да нашай краіны, шчырае захапленне нашымі поспехамі. Дзе б ні давялося быць — у шумнай сталіцы ці на прасторах ціхай, амаль што «правінцыяльнай» Шатландыі, у Нотынгеме, Глазга, Эдынбургу, — усюды нас, савецкіх людзей, сустракала лавіна пытанняў, россып дружалюбных усмешак.

У Савецкае пасольства ў Лондане приходзяць сотні і сотні пісьмаў. Англійскія грамадзяне звяртаюцца з мноствам пытанняў, якія закранаюць розныя бакі жыцця нашай краіны, запрашаюць наведваць іх сем'і, сустрацца, пагутарыць. Пастаянны прадстаўнік Саюза савецкіх таварыстваў дружбы В. Нещераў з жонкай і я скарыстаў гэта запрашэнне і выехалі ў Карнуэл, на паўдзень Англіі, дзе правялі 5 дзён на ферме Піта Вон. У яго сям'і няма камуністаў, але сам Піт быў уздальнікам мінулае войны і добра ведае «смак» войны, а таму лічыць, што галоўнае — гэта мір і дружба. Усе пяць дзён і пяць доўгіх вечароў да позняй ночы прыходзілі ў размовах, а часам і спрэчках з членамі сям'і, суседзямі і сябрамі Піта ў гарадах Ньюкі і Труро, куды мы разам выязджалі. У канцы нашага знаходжання сын гаспадары Дэвід заявіў, што «калі ўсе савецкія людзі такія, як гэтыя, то з імі можна справу мець і сябраваць». Прызнацца, крыху смешная заява, але ж столькі бязглуздыя распаўсюджваюць на Захадзе аб нашых людзях, столькі прыпісваюць ім «дыябальскіх» рыс, што гэтыя словы гучалі, як вышэйшая адзнака, як смяротны прысуд злавлівай лухце.

Дзе б вы ні былі, вы атрымліваеце запрашэнні наведваць ўстановы і школы, каб адказаць на мноства пытанняў, якія хваляюць англічан і часта не атрымліваюць адказу ў іх краіне. На адной з сустрэч, наладжанай Таварыствам культурных сувязей з СССР, да нас падышоў пан Ліч, з якім я сустракаўся два гады назад у Мінску. Ён запрасіў нас прыехаць да яго ў гасці. І вось су-

ботнім днём я выехаў у невялікі гарадок Чэрсі паблізу Лондана. Гэты візіт пакінуў самыя цёплыя, сардэчныя ўспаміны. Ліч і яго жонка ў 1963 годзе прыязджалі ў Савецкі Саюз. У Мінску гасці наведвалі прадпрыемствы, навучальныя ўстановы, дзіцячыя ўстановы, аглязелі выдатныя мясціны. Ад знаходжання ў Савецкім Саюзе ў Ліча засталіся вельмі добрыя ўражанні. Ліч стаў сапраўдным нашым сябрам. За мінулы год ён зрабіў каля 40 дакладаў, гутарак аб Савецкім Саюзе. Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі падтрымлівае з ім пастаянны кантакт і па яго просьбе накіроўвае фатаграфіі, артыкулы на англійскай мове, альбомы, маркі, літаратуру і іншыя матэрыялы, якія ён выкарыстоўвае ў сваіх паказах і расказах.

У час знаходжання ў Бірмінгеме мясцовае аддзяленне Таварыства англа-савецкай дружбы запрасіла нас на «вялікі святочны танец». Пачаўся вечар звычайнымі гульнямі і ганцамі, а затым гаспадары выступалі з віншаваннямі ў наш адрас. Прысутныя ўважліва выслухалі нашы выступленні, у прыватных гутарках задавалі шмат розных пытанняў.

Пасля вечара мяне запрасіў адзін інжынер да сябе на кватэру. Тут, можна сказаць, вечар працягваўся. Калі суседзі давядаліся, што прыйшоў савецкі чалавек, яны захацелі са мной пагутарыць. Размова закончылася толькі пад раніцу, каля 4-х гадзін. Англічан цікавіла ўсё: якая прамысловасць ёсць у Беларусі, які ў нас клімат, як адпачываюць савецкія людзі і г. д.

Англічане заўсёды з цікавасцю і ўдзячнасцю знаёмяцца з работай савецкіх таварыстваў дружбы з зарубежнымі краінамі і Таварыства «СССР — намі і Таварыства «СССР — Вялікабрытанія», аддзяленне якога створана і ў нас, у Мінску. Яно і зразумела: Беларусь за апошнія гады наведвалі дзясцікі англійскія дэлегацыі, сотні турыцкіх груп. Толькі ў мінулы годзе ў нас пабывалі больш чым 2 200 турыстаў з

Англіі. У Беларусі з вялікім поспехам выступалі англійскія піяніст Джон Огдан і скрыпачка Іда Гендэль. Радзі і тэлебачанне Беларусі перадаюць інсцэніроўкі па творах англійскіх аўтараў і перадачы аб англійскай музыцы. У тэатрах Беларусі ставяцца п'есы Шэкспіра, Шэрыдана, Шоу. На беларускай мове шматтысячнымі тыражамі выдадзены творы Шэкспіра, Дзікенса, Галсуорсі, Шоу, Свіфта, Дэфо, Тэкерэя, Томаса Гардзі, Бернса, Байрана.

Зімой 1964 года ў Мінску экспанавалася выстаўка прыкладнога мастацтва з Манчэстэра. У Мінску і Маскве на выстаўцы работ мастакоў, якія пабывалі за рубяжом, дэманстраваліся работы В. Стэльмашонка, С. Геруса і іншых беларускіх майстроў жыванісы і графікі.

Беларускае таварыства дружбы і Мінскае гарадское аддзяленне Таварыства «СССР — Вялікабрытанія» за апошнія гады правялі рад вечароў грамадскасці, прысвечаных памятным і знамянальным датам Англіі.

Летаць у Беларусі шырока адзначалася 400-годдзе з дня нараджэння вялікага англійскага драматурга Вільяма Шэкспіра. У падрыхтоўку да юбілею ўключыліся многія грамадскія арганізацыі, прадпрыемствы, бібліятэкі, навучальныя ўстановы і творчыя саюзы. Беларусі радыё і тэлебачанне падрыхтавалі шэкспіраўскія спектаклі. У вышэйшых навучальных установах былі праведзены шэкспіраўскія літаратурныя вечары і юбілейныя пасяджэнні вучоных саветаў. На вялікім вечары ў Мінскім педагогічным інстытуце замежных моваў паказваліся ўрыўкі з твораў Шэкспіра, падрыхтаваныя студэнтамі на англійскай мове. У кінатэатрах рэспублікі дэманстраваліся фільмы па творах вялікага драматурга. Беларусі таварыства дружбы і сінпаты да Савецкага Саюза лепш, чым у любым іншым горадзе Англіі. Гэта вынік сувязей народаў-пабрацімаў.

года ўрачысты вечар грамадскасці Мінска, прысвечаны 400-гадоваму юбілею Шэкспіра. У гэтым жа тэатры экспанавалася выстаўка работ беларускіх мастакоў да твораў драматурга.

Беларускае таварыства дружбы і Мінскае гарадское аддзяленне Таварыства «СССР — Вялікабрытанія» падтрымліваюць цесныя кантакты з Таварыствам англа-савецкай дружбы і яго аддзяленнямі ў Нотынгеме, Лесэстэры, Бірмінгеме. У апошні час устаноўлены сувязі амаль з 40 аддзяленнямі таварыстваў. Англійскім сябрам накіроўваюцца розныя матэрыялы: літаратура, фатавыстаўкі і фотанаборкі, артыкулы для друку, якія расказваюць аб Беларускай ССР, пласцінкі з запісам беларускай музыкі, сувеніры і г. д.

Нашы сябры, выкарыстоўваючы гэтыя матэрыялы, арганізуюць выстаўкі, прысвечаныя Савецкай Беларусі. У 1963 годзе ў Англію была накіравана выстаўка мастацкай фатаграфіі беларускіх майстроў. 13 фатаграфій гэтай выстаўкі былі адабраны для экспанавання на Міжнароднай выстаўцы, якую арганізавала Каралеўскае таварыства фатаграфіі Вялікабрытанія. Некаторыя работы былі адабраны для паказу на Міжнароднай выстаўцы ў Ілфардзе. Летам 1964 года англійскім сябрам была накіравана яшчэ адна выстаўка мастацкай фатаграфіі.

Прыяцелі Савецкага Саюза, нашага народа ёсць усюды, але асабліва шмат іх у Нотынгеме, у горадзе, які зрадніўся з нашым Мінскам. За апошнія гады сувязі двух гарадоў настолькі ўзмацнелі, што ахопліваюць не толькі таварыствы дружбы, а і муніцыпалітэты, прафсаюзы і кааператывныя арганізацыі, школы, прадпрыемствы. Паміж гарадамі адбываецца рэгулярны абмен дэлегацыямі і турыцкімі групамі, рознымі выстаўкамі і інфармацыйнымі матэрыяламі. Шматлікія прадпрыемствы, навучальныя ўстановы, школьнікі Мінска і Нотынгема падтрымліваюць пастаянныя сувязі, рэгулярна перапісваюцца. Як зазначыў генеральны сакратар Таварыства англа-савецкай дружбы Колін Вільям, «у Нотынгеме створана абстаноўка дружбы і сінпаты да Савецкага Саюза лепш, чым у любым іншым горадзе Англіі. Гэта вынік сувязей народаў-пабрацімаў».

Сіла дружбы неадольная. Яна дамае штучныя перашкоды, расчысчае на сваім шляху ўсе завалы. Там, дзе нараджаецца ўзаемаразуменне, з'яўляецца агульнае імкненне адстаяць мір, абараніць высокае, чыстае неба ад навальнічных хмар.

ПАВЕДАМЛЯЕМ АДРАСЫ

ЗДРАДНІКАУ

ВОСЬ ХТО ТАКІ «МІСТЭР» ЯЦКЕВІЧ!

Гэтага чалавека можна бачыць на вуліцах Мельбурна. Па знешняму выгляду ён амаль нічым не адрозніваецца ад астатніх жыхароў горада, і ніхто не ведае, што «містэр» Яцкевіч — злачынец і забойца.

...Ішлі першыя месяцы вайны. Нашы войскі з баямі адступалі на ўсход. Смерць, разбурэнні і папалішчы неслі з сабой фашысцкія акупанты. Зарніцамі пажараў была ахоплены і Маладзечаншчына. Спалены гарады і вёскі, забітыя і павешаныя патрабавалі помсты, і людзі ішлі ў партызаны. Але Данат Яцкевіч думаў зусім інакш. Ён прапанаваў свае паслугі ворагу...

Крывавую кар'еру Яцкевіч пачаў паліцэйскім у вёсцы Лебедзева, што непадалёку ад Маладзечна. Праз некаторы час перабраўся ў Гарадок. За вернасць «новому парадку» гітлераўцы зрабілі яго старшым паліцэйскім. Вясной 1944 года ён закончыў спецыяльныя курсы пад кіраўніцтвам вядомых гітлераўскіх катаў Штрауха, Шмідта, Крыгера і стаў «адукаваным» агентам СД. Гэта ён у чатырох кіламетрах ад Гарадка, каля вёскі Чэрскай Лўкі, расстраляў Мацвея Стрыкевіча з вёскі Яршэвічы, Івана Харукава з вёскі Прачэйкава і іншых. У сакавіку 1944 года Яцкевіч разам з гітлераўцам Крыгерам учыніў расправу над жыхарамі вёскі Парадаўшчына, дванаццаць жыхароў якой было спалена жывымі. У красавіку бандыты на чале з Яцкевічам правялі яшчэ адну «операцыю» — спалілі 35 двароў у Пятроўшчыне і расстралялі 29 жыхароў вёскі. Такі ж лёс напаткаў вёскі Ваўчкі, Балоткаўшчына і іншыя.

Ведаеце ж, жыхары Мельбурна, землякі ў Аўстраліі, хто такі «містэр» Данат Яцкевіч!

Мікола ЗАРУЦКІ.

ЧЕМ ОТЛИЧАЕТСЯ СОВЕТСКАЯ МИЛИЦИЯ ОТ ПОЛИЦИИ?

ЧТОБЫ ответить на этот вопрос, надо, прежде всего, выяснить — кому служат органы правопорядка социалистического и капиталистического государства, чьи интересы они защищают.

Созданная на третий день после установления Советской власти, наша милиция сразу стала органом, который, по словам В. И. Ленина, выражал «разум и волю, силу и власть огромного большинства народа».

История советской милиции полна героических страниц. Наша милиция боролась с врагами трудящихся, пропагандировала советские законы и следила за их выполнением, велла большую работу по предотвращению преступлений и причин, которые их порождали.

Советская милиция всегда и во всем опиралась на помощь широких народных масс. Вот почему люди в синих шинелях пользуются у нас доверием и уважением. Не случайно поэт Владимир Маяковский сказал: «Моя милиция меня бережет».

Полиция же защищает интересы правящих классов, состоит на службе у эксплуататоров, подавляя по их указке борьбу рабочего класса. Словом, цели и обязанности у милиции и полиции совершенно разные.

Известно также, что в странах капитализма полицейский не может состоять ни в какой партии. В ряде стран существуют и национальные ограничения. А в Канаде, например, человек, желающий служить в полиции, должен обладать определенным ростом.

В СССР подобных ограничений нет. Естественно, конечно, что большинство работников органов милиции БССР — белорусы. Главное, что требуется от работника милиции, — честность, преданность своему народу. Характерно и то, что в последние годы в нашу милицию пришло много молодых людей, окончивших высшие и средние учебные заведения и имеющих опыт работы в добровольных народных дружинах. Среди работников советской милиции немало людей, которые успешно совмещают свою работу с учебой в высших учебных заведениях и аспирантуре.

ТВИСТ... ЭТО ЧТО, ЗДОРОВО?

О СТРОУМНЫЕ французы шутят: твист — это движения полной женщины, натягивающей на себя слишком узкие брюки. Действительно, когда видишь твист впервые, то поражаешься примитивности и удручающему однообразию движений.

Твист и рок не получили у нас широкого распространения. Так что же, скажут, ваши танцевальные увлечения остановились на уровне прошлых десятилетий? Конечно, нет.

За последнее время репертуар танцев советской молодежи претерпел бурные изменения. В какой-то степени возродился чарльстон. Совсем недавно возникли такие танцы, которые по своей эмоциональности, по ритму, динамике и темпераменту могут соперничать с любым зарубежным боевиком за право называться современными.

У СУБОТНІ ВЕЧАР...

Фотавэюд Д. ПРЭСА.

ПРЫЗ «ПРАВДЫ» У МІНЧАН

Як сведчаць вынікі масавага традыцыйнага кросу за 1964 год па Беларусі, пераходны прыз рэдакцыі газеты «Правда» заваявала фізкультурная арганізацыя г. Мінска.

У масавым кросе па рэспубліцы прыняло ўдзел 591 713 чалавек, 5 881 калектыў фізічнай культуры. У ходзе слаборнітваў 71 000 чалавек выканалі разрадныя нарматывы.

Пераходныя кубкі савета Саюза спартыўных таварыстваў і арганізацый БССР заваявалі Гомельская і Мінская вобласці, якія занялі адпаведна другое і трэцяе месцы.

Лепшымі па правядзенню кросу прызнаны калектывы фізкультуры канторы звадкаванага газу (г. Мінск), Гомельскага педінстытута, тэхналагічнага тэхнікума (г. Мінск), сярэдняй школы № 5 (г. Брэст), калгаса імя Чкалава Нясвіжскага раёна. Усе гэтыя калектывы ўзнагароджаны дыпламамі.

НА ЧАЦВЕРТЫМ МЕСЦЫ

У Гомелі адбылося ўсеагульнае асабіста-каманднае першынство па класічнай барацьбе таварыства «Спартак». Пераможцамі сталі барцы першага калектыву РСФСР. Каманда нашай рэспублікі заняла чацвёртае месца.

ЛЕСІНА — ЧЭМПІЕНКА СТАЛІЦЫ

Чэмпіятат Мінска па рускіх шашках сярод жанчын выйграла інжынер Вылічальнага цэнтра Дзяржплана БССР Л. Лесіна, якая набрала 11,5 ачна з 13 магчымых.

КАНЦЭРТЫ АМЕРЫКАНСКАГА ПІЯНІСТА

Імя амерыканскага піяніста Юджына Істоміна добра вядома многім аматарам фартэпіянай музыкі ва ўсім свеце. Юджын Істомін, як і Ван Клібери, вучыўся ў папулярнага ў Амерыцы педагога Разыны Левінай — вучаніцы таленавітага рускага дырыжора, піяніста і педагога В. Сафонава.

Юджын Істомін у Мінску выступаў упершыню. На сцэне Беларускай дзяржаўнай ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга філармоніі ён разам з сімфанічным аркестрам Беларускай ССР выканаў Пяты канцэрт для фартэпіяна з аркестрам Бетховена. Гэты твор належыць да тыпу «вайсковых канцэртаў». Бетховен раскрыў у ім вобраз героя — моцнага, мужага, прасякнутага воляй да перамогі. У канцэрце слухач адчувае ідэальнае спалучэнне бліскучай віртуознасці з глыбінёй зместу. Выканаўца — Юджын Істомін не парушае гэтага дасканалы адзінства. Адбыўся і сольны канцэрт піяніста.

Н. ПРЫШЧЭПАВА.

КТО НАРИСУЕТ ЛУЧШЕ?

ГАЗЕТА СОВЕТСКИХ ДЕТЕЙ «ПИОНЕРСКАЯ ПРАВДА» И СЕКЦИЯ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА ДЛЯ ДЕТЕЙ СОЮЗА СОВЕТСКИХ ОБЩЕСТВ ДРУЖБЫ И КУЛЬТУРНОЙ СВЯЗИ С ЗАРУБЕЖНЫМИ СТРАНАМИ ОБЪЯВИЛИ МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНКУРС НА ЛУЧШИЙ ДЕТСКИЙ РИСУНОК НА ТЕМУ «МОЯ СТРАНА — МОЙ ДОМ».

В КОНКУРСЕ ПРИГЛАШАЮТСЯ УЧАСТВОВАТЬ ДЕТИ ВСЕХ СТРАН В ВОЗРАСТЕ ОТ 7 ДО 16 ЛЕТ. КАЖДЫЙ УЧАСТНИК ИМЕЕТ ПРАВО ПРИСЫЛАТЬ НА КОНКУРС ДО ПЯТИ РИСУНКОВ, ВЫПОЛНЕННЫХ В КРАСКАХ ИЛИ В ТЕХНИКЕ ГРАВЮРЫ.

ТЕМА КОНКУРСА ОЧЕНЬ ШИРОКАЯ: ЭТО ТО, ЧТО ДЕТИ ВИДЯТ ВОКРУГ СЕБЯ — УЛИЦЫ ГОРОДА И СЕЛА, СТРОИТЕЛЬСТВО НОВОГО

ДОМА, ЖИЗНЬ ШКОЛЫ, СОБЫТИЯ И ПРАЗДНИКИ В ДОМЕ РЕБЯТ, НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОБЫЧАИ, КАРТИНЫ ПРИРОДЫ.

ПОСЛЕДНИЙ СРОК ПРЕДСТАВЛЕНИЯ НА КОНКУРС РАБОТ — 30-Е АВГУСТА. АВТОРЫ 50 ЛУЧШИХ РИСУНКОВ ПОЛУЧАТ ПРЕМИИ. КРОМЕ ТОГО, 200 РАБОТ БУДУТ ОТМЕЧЕНЫ ПООЩРИТЕЛЬНЫМИ ПРЕМИЯМИ.

РЕБЯТА, КОТОРЫЕ ЗАХОТЯТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ В КОНКУРСЕ, ДОЛЖНЫ ПРИСЫЛАТЬ СВОИ РИСУНКИ ПО АДРЕСУ: СССР, МОСКВА, А-30, СУЩЕВСКАЯ УЛИЦА, ДОМ 21, «ПИОНЕРСКАЯ ПРАВДА». НА ОБОРОТНОЙ СТОРОНЕ СВОИХ РАБОТ ЮНЫЕ ХУДОЖНИКИ ДОЛЖНЫ ОБЯЗАТЕЛЬНО НАПИСАТЬ ПОЛНОСТЬЮ СВОЮ ФАМИЛИЮ, ВОЗРАСТ, СТРАНУ, ДОМАШНИЙ АДРЕС.

ВАС ШУКАЮЦЬ

І ЧАКАЮЦЬ СВЯЯКІ

Прашу аказаць дапамогу ў пошуках майго мужа КАНСТАНЦІНАВА Васіля Канстанцінавіча, 1902 года нараджэння, ураджэнца вёскі Обаль Мехаўскага раёна Віцебскай вобласці. Восенню 1943 года мяне разам з ім немцы вывезлі з вёскі Гуркі ў Польшчу. Там нас разлучылі, мужа вывезлі ў невідомым напрамку. Людзі гаварылі, што бачылі яго ў канцлагерах у Германіі, але мне аб ім нічога невядома. Я звяртаюся да ўсіх, хто ведае што-небудзь аб лёсе майго мужа, з просьбай паведаміць па адрасу: БССР, г. Віцебск, вул. Арджанікідзе, д. 9, КАНСТАНЦІНАВА Анастасіі Віктараўне.

РЭПАРТАЖ З ВЫЛІЧАЛЬНАГА ЦЭНТРА БЕЛАРУСІ

Вылічальны цэнтр Дзяржплана Беларусі. Мы ў лабараторыі аўтаматызацыі сістэмы эканамічнай інфармацыі. Мерна па стукваюць тэлетайпы. З кожнага апарата цягнуцца папярвая стужка, пакрытая акуратнымі слупікамі знакаў. Зараз яны «нямыя», але хутка, апрацаваныя на электронна-вылічальнай машыне, загавораць, і тады стане вядома, як дзейнічалі сёння машынабудаўнічыя прадпрыемствы рэспублікі.

Лабараторыя штодзённа атрымлівае ад 26 буйнейшых машынабудаўнічых заводаў зводкі аб ходзе выканання плана вытворчасці трактараў, аўтамабіляў, камбайнаў, матораў, падшыпнікаў. Апрацаваная на электронна-вылічальнай машыне «Мінск-2», інфармацыя перадаецца ў Савет народнай гаспадаркі.

Аналагічных лабараторыяў у Вылічальным цэнтры дзевяць. Сярод іх: аптымальнага плана-

вання прамысловасці і капітальных укладанняў, аўтаматызацыі планавых разлікаў і планавання матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, матэматычнага праграмавання, аптымальнага планавання сельскай гаспадаркі і іншыя.

Аб навуковых даследаваннях, якія праводзяцца ў Вылічальным цэнтры, нам расказаў яго кіраўнікі Аляксей Верабейчыкаў і Максім Іппа. За два з невялікім гады Вылічальны цэнтр стаў буйной навукова-эксперыментальнай арганізацыяй. У ёй працуе 18 кандыдатаў навук, 164 спецыялісты з вышэйшай адукацыяй, сярод іх эканамісты, матэматыкі, фізікі.

Зроблена ўжо нямала. Распрацаваны эксперыментальныя планы міжгалінавы баланс вытворчасці і размеркавання прадукцыі і на яго аснове прааналізаваны прапорцыі і ўзае-

масувязі ў гаспадарцы рэспублікі. Да ліку вельмі важных адносцяца і такія работы, як перспектывы міжгалінавы баланс на 1970 год, метадыка і разлікі аптымальных планаў паставак торфу, лясных і будаўнічых матэрыялаў, тэхніка-эканамічнае абгрунтаванне развіцця і размяшчэння на 1966—1970 гады прамысловасці хімічных валокнаў, а таксама мясной прамысловасці.

Рад прапаноў, распрацаваных з дапамогай электронна-вылічальнай тэхнікі, укараняецца ў вытворчасць. Так, напрыклад, усе торфапрадпрыемствы

эканамічнага раёна робяць пастаўку торфу прадпрыемствам па аптымальных планах, складзеных спецыялістамі Вылічальнага цэнтра. Гэта дапамагло ліквідаваць сустрэчныя перавозкі і эканоміць больш паўмільёна рублёў. Словом з дапамогай электронна-вылічальных машын вырашаюцца многія інжынерныя і эканамічныя задачы, ажыццяўляюцца механізацыя і аўтаматызацыя кіравання вытворчасцю і інжынерна-канструктарскіх разлікаў.

Я. ДУБРОВІН.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77.
ДОМ ДРУЖЫ
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ»
ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 3-25-52.